

SPRAWOZDANIA ZE SPOTKAŃ NAUKOWYCH SCIENTIFIC MEETING REPORTS

BOTANIKA NA XXIII MIĘDZYNARODOWYM KONGRESIE HISTORII NAUKI I TECHNIKI (BUDAPESZT, WĘGRY, 28 LIPCA – 2 SIERPNI 2009)

Botany in the 23rd International Congress of
History of Science and Technology (Budapest,
Hungary, 28 July – 2 August 2009)

Kolejny¹, XXIII Międzynarodowy Kongres Historii Nauki i Techniki odbył się w Budapeszcie w dniach 28 lipca – 2 sierpnia 2009 roku. W kongresie wzięło udział aż 1308 osób z 65 państw. Najwięcej uczestników przybyło ze Stanów Zjednoczonych (128). Z Polski w kongresie wzięło udział tylko 18 osób, co dało 19–20 miejsce (*ex aequo* z Belgią), a za Turcją (23 osoby) i Holandią (21 osób).

Kongres odbywał się pod hasłem: „Ideas and instruments in social context”. Gościny obradom udzielił Budapeszteński Uniwersytet Techniczno-Ekonomiczny (Budapest University of Technology and Economics). W czasie trwania kongresu wygłoszono aż 1281 referatów podczas 131 sympozjów tematycznych i zebrań poszczególnych sekcji. Na tematykę obrad wpływ miało zarówno hasło kongresu, jak i przypadające w 2009 roku rocznice darwinowskie: dwustulecie urodzin Karola Darwina i 150 rocznica opublikowania jego dzieła „On the origin of species by means of natural selection”.

Wśród wygłoszonych referatów tylko 34 (niecałe 2,7%) dotyczyły różnych zagadnień historii botaniki. Najwięcej referatów wygłosili uczestnicy z Polski (5), następnie – Francji (4),

Niemiec, Rosji, USA i Wielkiej Brytanii (po 3). Referaty te nie były zebrane w jednej sekcji. Dlatego poniżej podaję ich spis (kolejność referatów według porządku ich prezentacji w poszczególnych sympozjach i sekcjach):

Alix Cooper (USA) „Trading places: domestic worlds and material of scientific exchange in early Enlightenment Danzig” [m.in. znany gdański przyrodnik, botanik Jakub Breyne].

Ana Barahona (Meksyk) „The Rockefeller Foundation and the introduction of genetics in Mexico”.

Stéphane Tirard, Christiana Oghinã-Pavie (Francja) „La biologie végétale durant la deuxième moitié du XIXe siècle: de la pratique au laboratoire et retour”.

Deniz Uztopal (Francja) „Le lyssenkisme et la conceptualization de la science prolétarienne en France”.

Hirofumi Saito (Japonia) „The impact of the Soviet genetics controversy on Japan from the late 1930s to the early 1950s”.

Mathias Persson (Szwecja) „A veil of ignorance: anonymity and promotion of self in the eighteenth-century republic of letters”.

Denis Diagre (Belgia) „In the name of bourgeoisie. Early Belgian plant collectors in America (1830–1865)”.

Sandip Hazareesingh (W. Brytania) „‘Seeds of wealth’: the changing life of cotton plants in nineteenth century western India”.

Christophe Bonneuil, Philip Thurtle (Francja, USA) „Pure lines, modular genotype and entrenched genetic identity: a cultural history of the rise of modern genetics (1860–1915)”.

Barbara A. Kimmelman (USA) „A taste for the spoils of empire: David Fairchild and American plant cosmopolitanism”.

Jonathan Harwood (W. Brytania) „What has been learned from past green revolutions?”.

Tiago Saraiva (Portugalia) „The co-evolution of potatoes and pigs and political economy of Nazism”.

Harro Maat (Holandia) „Instrumental thinking about the genotype and phenotype of IRRI's high yielding rice varieties”.

Dawn L. Sanders (W. Brytania) „Botanical

¹ Sprawozdanie z poprzedniego kongresu zawierające również historię kongresów – patrz Köhler P. 2005. Botanika na XXII Kongresie Historii Nauki (Pekin, Chiny, 24–30 VII 2005). Botany in the 22nd International Congress of History of Science (Beijing, China, 24–30 July 2005). *Wiadomości Botaniczne* 49(3/4): 55–58.

education: contested territories in public education 1900–2000”.

Ana M. Alfonso-Goldfarb, Márcia H. M. Ferraz, Silvia Waisse-Priven (Brazylia) „Studies on the balsams in the 18th century: a modern experimental approach”.

Olga Elina (Rosja) „Plants, private estates, and public assistance: formation of plant breeding experimentation in Russia, 18th–19th centuries”.

Brigitte Hoppe (Niemcy) „From experimentation on plants to an experimental analysis of plants in early electrophysiology”.

Fernando J. Luna (Brazylia) „18th century utilitarian botany and the manufacturing of potatoes in colonial Brazil”.

Nicolas Robin (Niemcy) „The experimental discovery of the nature of plants – the empirical spirit of the scientific revolution”.

Manuel S. Pinto, Noël Golvers (Portugalia, Belgia) „Michael Boym, le Chéron d'Incarville and João de Loureiro – three important sources in the history of botany of China”.

Anastasia A. Fedotova (Rosja) „Harmony of nature and struggle for survival: reception of Darwinism in Russian plant geography”.

Yakov M. Gall (Rosja) „Reception of Darwin's ideas in Russia: the struggle for existence and natural selection. V. N. Sukachev's experimental program”.

Li Ang (ChRL) „Development of botany in Republican China (1912–1949) – a bibliometric analysis”.

Fabian Krämer (Niemcy) „How Aldrovandi read, and looked at, his Lycosthenes: reading practices, images, and the persistence of knowledge in sixteenth-century natural history”.

Kamil Kulpiński (Polska) „Edward Janczewski's work on *Monographie des Groseilliers*, a monograph on genus *Ribes* (1907)”.

Izabela Krzeptowska-Moszkowicz (Polska) „The significance of science instruments in the research progress and development plant physiology in nineteenth century. Research instruments of Polish scientist Emil Godlewski Senior (1847–1930)”.

Piotr Köhler (Polska) „Polish botanical and

mycological research in terrestrial ecosystems of Antarctica since 1977”.

Aurika Ričkienė (Litwa) „Lithuanian space plant biology researches in 1975–1990”.

John Cartey Caesar (Gujana) „Sir Robert Schomburgk's biodiversity science legacy in Guyana”.

Ewa Kaczmarzyk (Polska) „Floristic research of the Częstochowa Upland (Poland) between the middle of the 19th century and the end of the First World War”.

Alicja Zemanek, Bogdan Zemanek (Polska) „History of botany and science – nature – culture relations; interdisciplinary symposia in Cracow (Poland)”.

Fernando Calderón (Hiszpania) „La femme et l'univers végétal dans la botanique mise à la portée de tout le monde au tournant du 18e siècle”.

Christiane Nivet (Francja) „Did G. Mendel's political involvement interfere with his scientific achievements during the period 1853–1865?”.

Michael R. Matthews (Australia) „Science and worldviews in the classroom: Joseph Priestley and photosynthesis”.

Streszczenia referatów po kongresie udostępnione zostały również w Internecie (http://www.conferences.hu/ichs09/ICHST09_book_of_abstracts_author_index.pdf), tak więc zainteresowani czytelnicy *Wiadomości Botanicznych* mogą się tam z nimi zapoznać. Po zakończeniu kongresu jego organizatorzy umieścili w Internecie także całą galerię zdjęć wykonanych podczas jego obrad (<http://www.conferences.hu/gallery/ICHST2009>).

Uczestnicy kongresu mieli możliwość zwiedzenia kilku muzeów gromadzących eksponaty związane z nauką (m.in. Hungarian Museum for Science, Technology and Transport, Hungarian Natural History Museum, Hungarian Geographical Museum, czy Museum of Natural History of the Loránd Eötvös University of Sciences). Dla chętnych zorganizowane były dłuższe, całonocne wycieczki, m.in. na zwiedzanie puszczy, statkiem po Dunaju czy nad Balaton.

Na zakończenie chciałbym się podzielić

refleksjami, jakie nasunęły mi się po wysłuchaniu kilkudziesięciu referatów różnych autorów. Mianowicie zauważyłem pewną prawidłowość: prezentacje uczestników pochodzących z krajów nieangielskojęzycznych były znacznie lepiej przygotowane, niż autorów z krajów angielskojęzycznych. Ci ostatni autorzy często (nie zawsze) ograniczali się tylko do wyświetlenia tytułu swego wystąpienia przy pomocy rzutnika multimedialnego i na takim tle odczytywali swe referaty. Odczytujący bądź siedział za biurkiem w niedbalej pozie, bądź stał trzymając oburącz przed oczyma tekst, bądź to spacerował. Nieliczni referowali całkowicie z pamięci. Słuchając tych referatów można było odnieść wrażenie, że uczestniczy się w zawodach szybkiego czytania. Opisana powyżej grupa referujących zaprezentowała całkowicie antydydaktyczną postawę. Co więcej, taką postawą dali także dowód braku szacunku dla słuchaczy oraz całkowitego braku wyobraźni. Druga obserwacja to bardzo dobra znajomość języka angielskiego wśród większości najmłodszych uczestników kongresu pochodzących z Rosji i byłych krajów obozu socjalistycznego. Oby tylko nie przejęli od swych starszych kolegów opisanej powyżej fatalnej manieri referowania.

Piotr KÖHLER